

Nr 38

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upprustning av forskningen och den högre utbildningen på skogsbrukets område jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 19 maj 1961 dagtecknad, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 118, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att godkänna att skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut från och med den 1 juli 1962 sammanföres till en enhet, benämnd skogshögskolan, samt att godkänna av Kungl. Maj:t i övrigt framlagda förslag och riktlinjer för upprustning av forskningen och den högre utbildningen på skogsbrukets område.

Utskottet har i samband med handläggningen av denna proposition behandlat härefter avgivna, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

1) I: 684 av herr *Hansson, Nils*, likalydande med II: 815 av herr *Wachtmeister*, vari hemställts, att riksdagen måtte bifalla propositionen med de ändringarna att skogsteknik I benämnas *praktisk skogsteknik*, att skogsteknik II benämnas *ekonomisk skogsteknik*, att frågan om det första studieårets (garpenbergsårets) förläggning och organisation återremitteras till 1956 års skogshögskole- och skogsforskningskommitté för vidare utredning i samband med den prövning av byggnadsfrågorna, som kommittén själv aviserat, varvid samråd om möjligt bör äga rum med den av skogsstyrelsen tillsatta utredningen och med skogsarbetsstudieorganisationernas centralråd;

2) I: 685 av herr *Mattsson, Torsten*, likalydande med II: 816 av herr *Johansson* i Dockered, vari hemställts, att riksdagen måtte a) medge att den nu gällande studieordningen för de studerande vid skogshögskolan bibehålles tills vidare under ett övergångsskede, b) i skrivelse till Kungl. Maj:t an hålla om skyndsamt förnyad utredning rörande dels undervisningsordningens lämpligaste utformning, dels frågan om viss kortare förpraktik och skogskurs skall vara obligatoriska inträdeskrav till skogshögskolan;

3) I: 686 av herr *Mattsson, Torsten*, likalydande med II: 817 av herrarna *Larsson* i Norderön och *Fälldin*, vari hemställts, att riksdagen måtte medge, att en laboratur i skoglig företagsekonomi inrättas vid skogshögskolan i stället för den i propositionen föreslagna övningsledarbefattningen;

4) I: 687 av herr *Sundin*, likalydande med II: 818 av herr *Gustavsson* i Alvesta, vari hemställts, att riksdagen måtte godkänna, att för ämnet skogsteknik vid skogshögskolan inrättas två institutioner, den ena omfattande den teknologisk-maskintekniska sektorn inom ämnesområdet och den andra

omfattande den driftsorganisatorisk-driftsekonomiska sektorn i enlighet med vad i motionen anförts.

Beträffande det närmare innehållet i förenämnda motioner får utskottet hänvisa till motionerna II: 815, I: 685, II: 817 och II: 818.

I propositionen har lämnats följande **s a m m a n f a t t n i n g** av det huvudsakliga innehållet i Kungl. Maj:ts förslag.

I syfte att öka det vetenskapliga stödet åt skogsnäringen framlägges i propositionen förslag till upprustning och effektivare organisation av forskningen och den högre utbildningen på skogsbrukets område. Förslaget bygger i huvudsak på det betänkande i ämnet, som framlagts av 1956 års skogshögskole- och skogsforskningskommitté (SOU 1960: 17).

I propositionen föreslås, att skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut från och med den 1 juli 1962 förenas i en gemensam organisation, benämnd skogshögskolan. Det skogsvetenskapliga forskningsarbetet vid den del av högskolan, som i huvudsak motsvarar det nuvarande skogsforskningsinstitutet, avses liksom hittills bära organiseras enligt ett gemensamt program, huvudsakligen uppbyggt på förslag av vederbörande institutionsföreståndare. Institutionsföreståndarna vid den del, som motsvarar nuvarande högskola och vilka även i fortsättningen kommer att få det huvudsakliga ansvaret för jägmästarutbildningen, kan på eget initiativ låta forskningen vid den egna institutionen helt eller delvis ingå i programmet. Uppgifterna att under högskolestyrelsen leda och samordna verksamheten vid skogshögskolan föreslås i sin helhet komma att åvila rektor. Som närmaste biträde åt rektor vid handläggningen av organisatoriska och förvaltningsmässiga uppgifter avses en särskild befattningshavare.

Den skogsvetenskapliga forskningsorganisationen föreslås kompletterad med en institution för skoglig matematisk statistik med en professor som föreståndare. Vidare förordas, att avdelningen för arbetslära, som enligt propositionen bör benämnas institutionen för skogsteknik, från och med den 1 juli 1962 uppdelas i två professurer. I övrigt föreslås vissa mindre jämkningar av arbetsfördelningen mellan de olika institutionerna.

På undervisningens område förordas, att de nuvarande kraven på obligatorisk förpraktik slopas. Genomgång av kompletteringskurs för inträde till skogsskola skall enligt propositionen inte längre ingå i inträdesfordringarna. Motsvarande utbildning avses bära inordnas i högskoleundervisningen i Garpenberg, dit hela första läsåret förlägges. Även i övrigt förordas vissa jämkningar av studiegången till civiljägmästarexamen. Bland annat föreslås införandet av särskilda kurser för högre betyg. Skogsvetenskaplig licentiatexamen skall kunna avläggas vid samtliga institutioner och i likhet med vid lantbrukshögskolan endast behöva omfatta ett ämne.

I personellt hänseende innebär förslagen, att befattningstyperna i stort sett blir desamma som vid universiteten och andra fackhögskolor och att i enlighet härmed försöksledarbefattningarna efter hand avses kunna om-

bildas till laboratorsbefattningar. Vidare skall förste assistentbefattningar och assistentbefattningar i reglerad befordringsgång inom forskning och undervisning kunna omändras till forskarassistentbefattningar respektive assistentbefattningar av universitetstyp.

Vid det fortsatta upprustningsarbetet på förevarande område anges det av 1956 års skogshögskole- och skogsforskningskommitté framlagda programmet med av propositionen föranledda jämkningar böra tjäna som riktpunkt.

I propositionen behandlar departementschefen

å s. 24—29: *allmänna synpunkter på forskningen och den högre utbildningen på skogsbrukets område;*

å s. 48—55: *den skogsvetenskapliga undervisningens och forskningens ledning m. m.;*

å s. 72—78: *arbetsfördelningen mellan de vetenskapliga institutionerna;*

å s. 97—105: *undervisningsfrågor;*

å s. 123—129: *personalorganisation;*

å s. 134—136: *byggnadsfrågor;* och

å s. 145—149: *kostnadsberäkningar m. m.*

Beträffande den närmare redogörelsen för ifrågavarande ämnen tillåter sig utskottet hänvisa till propositionen.

Utskottet

Statsmakterna har under senare år genomfört ett flertal omfattande åtgärder i syfte att tillföra forskningen och den högre utbildningen inom olika områden de ökade resurser, som är en viktig förutsättning för utvecklingen av vårt moderna samhälle.

Med hänsyn till skogens avgörande betydelse för näringslivet och det materiella framåtskridandet i vårt land är det nödvändigt att metoderna för skogsprodukternas utvinning utvecklas och att skogsnäringens konkurrensförmåga i en alltmer hårdnande världsmarknad främjas. Som några av de viktigaste medlen för att uppnå dessa syften framstår intensifiering av forskningen och reformering av den högre utbildningen på det skogsvetenskapliga området.

I anslutning till vad departementschefen i föreliggande proposition inledningsvis anfört vill utskottet understryka värdet av att en successiv upprustning av resurserna på skogsvetenskapens område kommer till stånd. I allt väsentligt kan utskottet biträda de uttalanden och förslag som propositionen innehåller. Utskottet har endast på några få punkter funnit sig böra tillfoga vissa synpunkter av i huvudsak mera allmän karaktär, till vilka utskottet återkommer i det följande.

Beträffande den organisatoriska utformningen av den skogsvetenskapliga verksamheten föreslås att nuvarande skogshögskola och skogsforskningsin-

stitut per den 1 juli 1962 sammanföres till en enhet, benämnd skogshögskolan. Utskottet vill för sin del tillstyrka bifall till detta förslag.

I likhet med departementschefen finner utskottet att starka skäl talar för att ett programförfarande bör tillämpas beträffande forskningen vid den sammanförda organisationens samtliga institutioner. Utskottet kan dock på de skäl som anförts av departementschefen ansluta sig till dennes förslag, att programförfarandet skall tillämpas för de institutioner, som hittills berörts av detsamma, under det att de hittillsvarande undervisningsinstitutionerna må infogas i förfarandet endast om och i den omfattning, som vederbörande institutionsföreståndare förklarar sig villig därtill.

Vad angår den nya skogshögskolans ledning och centrala administration bör det liksom hittills ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda närmare bestämmelser därom. Beträffande riktlinjerna för utfärdandet av sagda bestämmelser vill utskottet i anslutning till departementschefens uttalanden anföra följande.

I högskolans styrelse bör bland de av Kungl. Maj:t utsedda ledamöterna ingå representanter för skogsnäringens olika grenar liksom för forskningen och den akademiska utbildningen utanför skogshögskolan. Styrelsen bör inom sig utse vice ordförande och ett arbetsutskott. Föredragande i styrelsen bör vara rektor eller efter styrelsens bestämmande prorektor. Vid behandlingen av forskningsprogrammet bör institutionsföreståndarna föredra sina respektive delar.

Den uppfattning, som i propositionen kommit till uttryck beträffande rektorsämbetets karaktär såväl i fråga om kompetenskrav och uppgifter som ansvarsställning, kan utskottet helt instämma i. Uppgifterna att under styrelsen leda och samordna verksamheten vid skogshögskolan bör alltså anförtros åt rektor. Denne torde i allmänhet komma att utses bland högskolans professorer. I likhet med vad som beslutats beträffande lantbrukshögskolan synes emellertid hinder ej böra möta att välja annan person, som innehar motsvarande vetenskapliga meriter och i övrigt anses vara särskilt lämplig till befattningen. Såsom i propositionen framhållits är det lämpligt att rektor får en sådan fristående ställning, att han kan vara obunden vid ställningstaganden och opartisk i kontroversiella frågor mellan exempelvis olika institutioner.

Med hänsyn till de betydelsefulla uppgifter, som åvilar rektor, delar utskottet departementschefens mening att rektor i största möjliga utsträckning bör avlastas frågor, som inte har med den rent skogsvetenskapliga verksamheten att göra. Vad i propositionen anförts härom föranleder sålunda ingen erinran från utskottets sida.

I propositionen framlagda förslag beträffande prorektor, professorskollegium, undervisningsnämnd, utskott av olika slag, den administrativa och kamerala verksamheten vid högskolan samt i fråga om vissa gemensamma serviceorgan, såsom bibliotek, laboratorier och verkstäder m. m. föranleder ej heller någon invändning från utskottets sida. Utskottet tillstyrker sålunda bland annat, att Kungl. Maj:t bör äga vidtagna de jämkningar i den förordad-

de organisationen, som erfarenheterna eller ändrade förhållanden kan göra påkallade.

I fråga om arbetsfördelningen mellan de vetenskapliga institutionerna innebär i propositionen framlagda förslag att forskningsuppgifterna på lämpligt sätt fördelas mellan samtliga institutioner, medan undervisningsuppgifterna, såvitt gäller utbildningen av jägmästare, alltjämt koncentreras till vissa institutioner. Denna utbildning bör dock i den mån så lämpligen kan ske med hänsyn till undervisningens effektivitet avlastas från de vetenskapligt högre kvalificerade befattningshavarna. Samtliga institutioner bör medverka i undervisningen på högre stadium. Licentiatexamen och doktorsdisputation bör kunna äga rum inom samtliga institutioner. Utskottet finner den sålunda föreslagna arbetsfördelningen ändamålsenlig.

I propositionen föreslås, att vid skogshögskolan skall finnas 15 institutioner, innefattande 16 professorer, vilket innebär att antalet skogsvetenskapliga institutioner med professor som föreståndare ökas med en jämfört med nuläget och antalet professorer med två. Bland annat förordas att försöksledartjänsten vid skogsforskningsinstitutets nuvarande kontor för matematisk statistik utbytes mot en professur i skoglig matematisk statistik, varvid sagda kontor ombildas till en institution. Vidare föreslås en uppdelning av den nuvarande arbetsläreaavdelningens forsknings- och undervisningsuppgifter i två delar, varav den ena skulle omfatta en teknologisk-maskinteknisk sektor och den andra delen en driftsorganisatorisk-driftsekonomisk sektor. Enligt departementschefens mening bör de båda delarna med hänsyn till uppgifternas vikt var för sig förestås av en professor. De båda professorerna föreslås benämnda skogsteknik I och II. Med hänsyn till önskemålet att inte erhålla för små enheter och med beaktande av den nära samhörigheten i fråga om forskning och undervisning mellan de två sektorerna anses de båda professorerna böra ingå i en och samma institution, benämnd institutionen för skogsteknik.

Med den föreslagna uppdelningen och avgränsningen av de två delarna kommer undervisningen att fördelas med ungefär hälften på vardera delen, varvid den tekniska undervisningen, skogsteknik I, i sin helhet föreslås förlagd till det i propositionen föreslagna garpenbergsåret, medan på den ekonomiska delen fallande undervisning, skogsteknik II, skulle i huvudsak förläggas till Stockholm. I enlighet med denna fördelning måste det enligt departementschefen framstå som ändamålsenligt att professorn i skogsteknik I stationeras i Garpenberg. Genom placeringen skulle bland annat ernås att professorn — med biträde av viss annan personal — kunde vara föreståndare för förläggningen. Prefekt för den skogstekniska institutionen för handläggande av för institutionen gemensamma administrativa frågor m. m. borde enligt förslaget utses av högskolans styrelse.

Beträffande institutionsindelningen finner utskottet att skäl kan anföras för en annorlunda indelning än den i propositionen föreslagna. Måhända skulle större enheter och en mera genomgripande omfördelning av uppgifterna de olika institutionerna emellan ha kunnat tänkas. Emellertid synes

tiden ännu ej mogen för ett slutgiltigt ställningstagande till denna fråga, varför utskottet i avvaktan på ytterligare erfarenheter i ämnet finner sig ej böra rikta någon erinran mot att den i propositionen föreslagna institutionsindelningen fastställes. Detta innebär att utskottet ej funnit anledning biträda det i motionerna I: 687 och II: 818 framförda yrkandet om att för ämnet skogsteknik inrättas två institutioner, den ena omfattande den teknologisk-maskintekniska sektorn inom ämnesområdet och den andra omfattande den driftsorganisatorisk-driftsekonomiska sektorn. I likhet med departementschefen vill utskottet i förevarande sammanhang understryka vikten av att institutionsindelningen inte fastläses utan att högskolestyrelsen med uppmärksamhet följer de ändrade behov, som kan komma att aktualiseras i framtiden och gör därav påkallade framställningar om eventuellt erforderliga omläggningar.

Utskottet finner de föreslagna benämningarna skogsteknik I och II ur klarhetssynpunkt vara mindre tillfredsställande såsom benämningar på de båda delområdena inom skogstekniken. Utskottet, som ej heller finner de i motionerna I: 684 och II: 815 föreslagna benämningarna helt entydiga, förordar — med avstyrkande av i sagda motionspar härvidlag framförda förslag — att de i propositionen angivna benämningarna tills vidare användes såsom provisorium. Utskottet förutsätter dock att förevarande namnfråga göres till föremål för ytterligare överväganden.

Beträffande de av Kungl. Maj:t förordade benämningarna av institutionerna vid skogshögskolan i övrigt har utskottet inte funnit anledning till särskilt uttalande.

Utskottet delar helt den i propositionen framförda uppfattningen, att de allmänna synpunkter på den akademiska undervisningens bedrivande, som framförts i samband med de senaste årens universitetsreformer, i väsentliga avseenden bör vara tillämpliga även på undervisningen vid skogshögskolan.

De skäl som i propositionen anförts för att frågan om en ökning av elevantalet vid skogshögskolan bör upptagas till slutlig prövning i ett senare sammanhang, varvid jämväl den internationella aspekten på problemet bör uppmärksammas, finner utskottet bärande. Detta innebär bland annat att utskottet delar departementschefens uppfattning, att möjligheterna borde utredas att, genom inrättande av någon eller några institutioner eller professorer i mera direkt skogligt inriktade ämnen vid något universitet, lägga grunden för en skogsvetenskaplig universitetsutbildning. En dylik anordning borde, såsom departementschefen antytt, med fördel kunna anknytas till ett på norrlandsförhållanden inriktat universitet.

I fråga om villkoren för inträde vid skogshögskolan föreslås i propositionen, att fordran på obligatorisk förpraktik slopas och att den förberedande skogskursen eller, såsom den enligt beslut av 1960 års riksdag numera kallas, kompletteringskursen för inträde till skogsskola, avskaffas i avseende på sökande till skogshögskolan. Erforderliga delar av sagda utbildning bör därvid inordnas i högskoleutbildningen, främst vid Garpenberg. Mot vad sålunda förordats har utskottet intet att invända. Emellertid vill utskottet

erinra om vad i propositionen anförts rörande det värde som vid poängberäkningen för inträde till skogshögskolan bör sättas skogspraktik, förvärvat på frivillig väg. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet sålunda bifall till det i motionsparet I: 685 och II: 816 framförda yrkandet, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t skulle anhålla om skyndsamt förnyad utredning rörande frågan huruvida viss kortare förpraktik och skogskurs skall vara obligatoriska inträdeskrav till skogshögskolan.

I förevarande sammanhang har departementschefen anmält sin avsikt att senare hemställa om Kungl. Maj:ts medgivande att låta verkställa utredning rörande intagningsbestämmelser m. m. I anslutning härtill vill utskottet såsom sin mening uttala, att vid bedömningen av inträdessökande till skogshögskolan bör iakttagas försiktighet vid tillgodoräknande av tentamina för akademisk examen. Utskottet förutsätter att förevarande fråga löses i nära anslutning till vad som gäller eller kommer att gälla vid andra fackhögskolor.

Beträffande undervisningen vid garpenbergsföreläggningen innebär det i propositionen framlagda förslaget, att man i viss mån återgår till en före 1948 års omorganisation tillämplad ordning med ett odelat s. k. garpenbergsår, koncentrerat till det första läsåret av högskolestudierna. Vidare förordas, att högskolan träffar avtal med lämpliga skogsförvaltningar, i främsta rummet domänverket, om ett samarbete som tillförsäkrar högskolan det ökade övningsutrymme, som erfordras för att möjliggöra att eleverna vid högskolan bereds tillfredsställande kännedom om förhållandena inom en modernt arbetande skogsförvaltning. Skulle utvecklingen visa att ett särskilt övningsrevir längre fram är en bättre lösning, bör enligt departementschefens mening beslut därom kunna fattas när så visar sig påkallat.

Utskottet anser för sin del den sålunda föreslagna omläggningen av undervisningen ändamålsenlig. I motionerna I: 684 och II: 815 har yppats viss tveksamhet rörande Garpenbergs lämplighet som säte för skogshögskoleundervisningen. Motionärerna har yrkat, att frågan om det första studieårets (garpenbergsårets) förläggning och organisation återremitteras till 1956 års skogshögskole- och skogsforskningskommitté för vidare utredning. Utskottet finner sig ej kunna biträda motionsyrkandet. Enligt utskottets mening är Garpenberg nämligen lämplig som förläggningssort för skogshögskolans inledande undervisningsskede såväl med hänsyn till önskemålet att det skall finnas tillfredsställande övningsområden i närheten som att den skall ligga väl till ur kommunikationssynpunkt. Redan gjorda investeringar talar jämväl för ett fortsatt utnyttjande av Garpenberg för skogshögskolans behov.

Utskottet finner heller ingen anledning till erinran mot departementschefens förslag, att studiegången vid skogshögskolan — med de jämkningar som betingas av vad i propositionen föreslagits beträffande ämnet skogsteknik — anordnas i huvudsaklig anslutning till de riktlinjer som anförts i det till grund för propositionen liggande betänkandet SOU 1960: 17. Det bör sålunda åvila skogshögskolans ledning att närmare utforma och fastställa studieordningen vid högskolan. Utskottet vill i likhet med departementschefen

i samband härmed särskilt understryka vikten av att högskolans styrelse med avseende på omfattningen av undervisningens olika delar och undervisningens innehåll tillser att en fortgående anpassning sker till skogsbrukets behov. Av det anförda följer, att utskottet ej biträder i motionsparet I: 685 och II: 816 framförda yrkanden om att den nu gällande studieordningen för de studerande vid skogshögskolan under ett övergångsskede tills vidare skall bibehållas och att frågan om undervisningsordningens lämpligaste utformning göres till föremål för förnyad utredning.

Vad gäller personalorganisationen vid skogshögskolan har 1956 års skogshögskole- och skogsforskningskommitté föreslagit, att befattningarna vid högskolan i stort sett bör vara av samma typer som vid universitet och andra fackhögskolor. Sålunda bör där finnas professorer, laboraturer, docenturer, forskarassistenttjänster samt assistent- och amanuensbefattningar jämte biträdespersonal. När det gäller biträdespersonalens sammansättning har kommittén stannat vid att ange vissa huvudgrupper, nämligen kvalificerad skogsteknisk personal, varmed avses sådan biträdespersonal i lägst lönegrad A 17, övrig skogsteknisk personal, laboratoriepersonal samt övrig biträdespersonal. För biträdespersonal i lönegraderna A 17—23 skulle inrättas så många tjänster att omkring en tiondel av biträdespersonalen kommer att utgöras av befattningshavare i angivna lönegrader.

I propositionen konstaterar departementschefen med tillfredsställelse, att kommitténs förslag på ej oväsentliga punkter är utformade så, att ett genomförande av desamma innebär avsevärt förbättrade förutsättningar för en närmare samverkan mellan skogshögskolan och övriga högre läroanstalter. I likhet med departementschefen finner sig utskottet ej ha något att erinra mot kommitténs allmänna målsättning att såvitt möjligt utforma en organisation, som i tillämpliga delar nära ansluter sig till den för universitetet gällande.

Vad i propositionen förordas beträffande professorers och laboratorers kompetens, uppgifter och ställning biträdes av utskottet. Detta innebär sålunda bland annat, att utskottet tillstyrker, att bestämmelserna i förevarande avseende utformas i nära anslutning till de för universitetet gällande.

Utskottet förordar vidare, att laboratorerna vid skogshögskolan liksom professorerna utnämnes i visst ämne eller ämnesområde och ej, såsom nu är fallet, vid viss institution.

I fråga om personalorganisationen vid de skogsvetenskapliga institutionerna innebär 1956 års skogshögskole- och skogsforskningskommittés förslag en ökning av antalet befattningar, som avlönas från riksstatsanslag, från i runt tal 140 till omkring 260 eller med cirka 120. Med hänsyn till att det för närvarande finnes ungefär 70 befattningar för vilka kostnaderna bestrides med medel vid sidan av riksstaten, innebär förslaget en reell ökning av totalantalet befattningar inom ifrågavarande område med drygt 50 eller en förstärkning med 25 procent.

Med de ändringar som betingas av vad i propositionen föreslagits, betraktar departementschefen kommitténs förslag som en i stort sett godtagbar

ram för den framtida personalorganisationen vid institutionerna vid skogshögskolan. Förslagen bör sålunda i huvudsak kunna tjäna som utgångspunkt för de närmaste årens kapacitetsökning inom olika institutioner, varvid den förutsatta ramen framdeles givetvis bör kunna anpassas till sådana förändringar i fråga om arbetsuppgifter eller arbetsmetoder, som kan aktualiseras på grund av den fortgående utvecklingen på ifrågakvarande forsknings- och undervisningsområde.

Mot vad departementschefen i förevarande avseende anført finner utskottet ingen anledning till erinran.

I anslutning till propositionens förslag i denna del har i motionerna I: 686 och II: 817 hemställt, att riksdagen vid behandlingen av förevarande proposition måtte medge, att en laboratur i skoglig företagsekonomi inrättas vid skogshögskolan. I likhet med departementschefen finner utskottet, att denna fråga bör avgöras i annat sammanhang.

När det gäller dimensioneringen av assistent- och biträdespersonalen vid skogshögskolan finner utskottet i likhet med departementschefen det vara lämpligt, att beräkningen av assistenttilldelningen sker efter i stort sett samma grunder som vid universitet och andra högskolor. Likaså bör biträdestilldelningen enligt utskottets mening i möjligaste mån anpassas till den standard, som vid nyssnämnda läroanstalter tillämpas inom motsvarande ämnesområden.

I likhet med departementschefen anser utskottet vidare, att personalförstärkningarna vid skogshögskolan bör genomföras successivt.

Vad i propositionen anförts beträffande byggnadsfrågans lösning vid skogshögskolan föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Mot de av departementschefen framlagda förslagen rörande redovisningen av skogshögskolans utgifter och inkomster under olika anslag respektive anslagsposter har utskottet ej några erinringar att göra. Utskottet tillstyrker sålunda bland annat, att för skogshögskolans materielanslag bör i fråga om användningsområde tillämpas i möjligaste mån samma normer som vid universiteten och övriga under ecklesiastikdepartementet sorterande högskolor.

När det gäller anslagstilldelningen under förevarande materielanslag har skogshögskole- och skogsforskningskommittén beräknat densamma med utgångspunkt från universitetsutredningens normer i fråga om jämförbara institutioner inom universitet och nyssnämnda högskolor. Enligt sagda normer bör materielanslagets storlek i princip stå i ett bestämt förhållande till summan av lönekostnaderna för den fasta personalen vid respektive institutioner. I likhet med departementschefen finner utskottet, att den av kommittén angivna beräkningsmetoden bör utgöra en rimlig utgångspunkt för fördelning av materielanslaget mellan de olika institutionerna vid skogshögskolan. I enlighet med vad i propositionen föreslås bör beräkningen av anslagets storlek vara beroende av överväganden i samband med den årliga budgetbehandlingen.

När det gäller takten i den föreslagna utbyggnaden vill utskottet för egen del vitsorda vad i propositionen anförts rörande angelägenheten av en snabb upprustning på förevarande forsknings- och undervisningsområde.

Med utgångspunkt härifrån biträder utskottet departementschefens i förevarande sammanhang framförda förslag att beslut fattas om inrättande redan från och med den 1 juli 1962 av den nya professuren inom institutionen för skogsteknik samt av professuren i skoglig matematisk statistik. Från och med budgetåret 1962/63 bör vidare efter prövning förste assistentbefattningarna inom skogshögskolan och skogsforskningsinstitutet kunna ombildas till forskarassistentbefattningar. Även beträffande assistentbefattningarna i reglerad befordringsgång bör utbildning från och med sagda budgetår kunna ske till assistentbefattningar av universitetstyp.

Den nya studieordningen för civiljägarmästarexamen bör i enlighet med propositionens förslag först tillämpas för den årskurs, som påbörjar sina studier hösten 1962. Likaså bör ändrade villkor för avläggande av skogsvetenskaplig licentiatexamen gälla från och med budgetåret 1962/63. Utskottet förutsätter, att åtgärder vidtages för att den föreslagna omläggningen av jägmästarutbildningen skall kunna genomföras på ett för berörda parter så smidigt och friktionsfritt sätt som möjligt.

I likhet med departementschefen finner utskottet det varken lämpligt eller möjligt för statsmakterna att nu taga definitiv ställning till ett upprustningsprogram, med nödvändighet omspannande flera år. Såsom i propositionen utsägs måste en bedömning av i vilken takt de ifrågavarande resurserna bör utvidgas göras mot bakgrunden av det statsfinansiella läget och möjligheterna att vid den årliga budgetbehandlingen inrymma anslagsökningar för ändamålet.

Utskottets hemställan

Under förmälan att uttalandena och förslagen i propositionen, i den mån de ej särskilt berörts i det föregående, inte föranlett någon erinran från utskottets sida, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

1. med bifall till Kungl. Maj:ts framställning godkänna, att skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut från och med den 1 juli 1962 sammanföres till en enhet, benämnd skogshögskolan;

2. med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 687 och II: 818 godkänna, att undervisningen och forskningen inom ämnesområdet skogsteknik i enlighet med vad i det föregående angivits skall ombesörjas inom en institution;

3. med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 684 och II: 815, såvitt nu är i fråga, godkänna att de i institutionen för skogsteknik ingående sek-

torerna tills vidare skall benämnas skogsteknik I och skogsteknik II;

4. med bifall till Kungl. Maj:ts framställning samt med avslag å motionerna I: 685 och II: 816, såvitt nu är i fråga, godkänna att obligatorisk förpraktik och kompletteringskurs för inträde till skogsskola ej längre skall uppställas såsom inträdeskrav för sökande till skogshögskolan;

5. med bifall till Kungl. Maj:ts framställning ävensom med avslag å motionerna I: 684 och II: 815 samt I: 685 och II: 816, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, godkänna, att undervisningen vid skogshögskolan under såväl det första studieåret i Garpenberg som därefter anordnas i enlighet med vad i det föregående föreslagits;

6. lämna utan åtgärd motionerna I: 686 och II: 817 om inrättande av en laboratur i skoglig företagsekonomi vid skogshögskolan;

7. med bifall till Kungl. Maj:ts framställning godkänna av utskottet i det föregående i övrigt framlagda förslag och riktlinjer för upprustning av forskningen och den högre utbildningen på skogsbrukets område.

Stockholm den 21 november 1961

På jordbruksutskottets vägnar:

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Lage Svedberg, Jonsson, Bertil Andersson, Hermansson, Hjalmar Nilsson, Nils Hansson, Mossberger, Jonasson, Uno Olofsson och Ringaby;

från andra kammaren: herrar Sköld*, Hæggbloom*, Lindström, Hansson i Skegrie, fru Lindskog, herrar Antby, Östlund, Nilsson i Lönsboda Franzén och Trana.

* Ej närvarande vid justeringen.

Särskilt yttrande

av herrar *Nils Hansson, Antby, Östlund, Uno Olofsson, Nilsson* i Lönsboda och *Ringaby*, vilka anfört:

»Vad utskottet anför om Garpenberg såsom lämplig förläggningssort för en vetenskaplig forskningsinstitution och därmed för skogshögskolans inledande undervisningsskede kan vi icke dela av i första hand de skäl som närmare utvecklas i motionerna I: 684 och II: 815. Varken 1956 års skogshögskole- och skogsforskningskommitté eller departementschefen diskuterar nå-

got alternativ i denna lokaliseringsfråga; man synes utan närmare överväganden ha utgått från att förläggningen till Garpenberg skall bestå. Emellertid har bland såväl den skogstekniska forskningens utövare och intressenter som bland det praktiska skogsbrukets företrädare allmän oro yppats över att en utbyggnad av Garpenberg för den tilltänkta uppgiften kan visa sig bli en allvarlig och dyrbar felinvestering. Denna oro har tyvärr först efter utskottets ställningstagande tagit konkret uttryck i form av olika demarcher.

Enligt vad i propositionen upplyses skulle skogshögskole- och skogsforskningskommittén ha återkommit med detaljerade uppgifter rörande de med omorganisationen förenade byggnadsfrågorna. Då så icke synes ha skett utan enligt uppgift tvärtom kommittén kort efter propositionens avlämnande anmält att den ansett sitt uppdrag fullbordat, kan en återremiss av ärendet Garpenberg till den upplösta kommittén icke komma i fråga. Den förutsättningslösa och grundliga prövning, som ärendet otvivelaktigt kräver men hittills icke underkastats, torde därför böra komma till stånd i annan ordning.»

Reservation

av herr *Jonasson*.